

Warszawa, dn.12.08.2025 r.

Szanowna Pani
Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Biuro Ministra
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowny Pan
Łukasz Krasoń
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu ds. Osób
Niepełnosprawnych
Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw
Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Przedmiot petycji – opracowanie nowych wytycznych dla wojewódzkich i powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, mających na celu zapewnienie osobom głuchym z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (symbol 03-L) dostępu do świadczenia wspierającego, w oparciu o rzetelną ocenę funkcjonalności w kontekście barier w komunikowaniu się.

Szanowna Pani Ministro,

Szanowny Panie Ministrze,

System orzekania o niepełnosprawności w Polsce odgrywa fundamentalną rolę w zapewnianiu dostępu do wsparcia i promowaniu integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Ma on na celu nie tylko formalne potwierdzenie stanu zdrowia, ale przede wszystkim ocenę funkcjonalną, dotyczącą możliwości udziału osób w życiu społeczno-zawodowym.

Jednakże, w przypadku osób głuchych, pomimo często kwalifikowanego „umiarkowanego” stopnia uszkodzenia słuchu, oznaczanego symbolem 03-L, napotykają one na unikalne i głębokie bariery komunikacyjne, które znacząco wpływają na ich codzienne funkcjonowanie i pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Wprowadzone od 1 stycznia 2024 roku świadczenie wspierające stanowi istotny krok w kierunku zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami realnego wsparcia finansowego, adekwatnego do ich potrzeb i poziomu funkcjonowania. Jest to świadczenie niezależne od dochodu i zwolnione z podatku dochodowego, co podkreśla jego rolę w budowaniu niezależności finansowej i społecznej beneficjentów.

Aby otrzymać świadczenie wspierające, konieczne jest uzyskanie decyzji o ustaleniu poziomu potrzeby wsparcia od wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności (WZON), z minimalnym progiem 70 punktów.

Obecny system orzekania, mimo dążenia do oceny funkcjonalnej, często nie uwzględnia w pełni specyfiki barier komunikacyjnych osób głuchych. Skupia się on w dużej mierze na medycznym aspekcie ubytku słuchu, wyrażanym w decybelach, co może prowadzić do niedoszacowania rzeczywistych potrzeb wsparcia.

W konsekwencji, osoby głuche z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (03-L), które w praktyce doświadczają znaczących ograniczeń w komunikacji i dostępie do informacji, mogą nie uzyskiwać odpowiednio wysokiego poziomu potrzeby wsparcia, co uniemożliwia im dostęp do świadczenia wspierającego.

Istniejące rozbieżności między założeniami prawnymi a ich praktycznym stosowaniem tworzą systemową przeszkodę. Polska, ratyfikując Konwencję ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, zobowiązała się do promowania społecznego modelu niepełnosprawności, który podkreśla interakcję między upośledzeniem a barierami środowiskowymi.

Niewystarczające uwzględnienie barier komunikacyjnych w procesie orzekania jest sprzeczne z duchem tej Konwencji i stanowi formę pośredniej dyskryminacji, uniemożliwiając pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Zatem, opracowanie nowych wytycznych nie jest jedynie kwestią administracyjną, lecz niezbędną zmianą paradygmatu, która pozwoli na dostosowanie praktyki orzeczniczej do międzynarodowych standardów praw człowieka i rzeczywistych potrzeb osób głuchych.

Uzasadnienie

A. Kontekst Prawny Krajowy i Międzynarodowy

Potrzeba opracowania nowych wytycznych dla zespołów orzekających wynika bezpośrednio z krajowych i międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami.

Zobowiązania Polski wynikające z ratyfikacji Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (KPON):

Polska ratyfikowała Konwencję ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych 6 września 2012 roku, co czyni ją wiążącym aktem prawnym w polskim porządku prawnym.

Konwencja ta stanowi kompleksowy instrument międzynarodowy, który zobowiązuje Państwa Strony do promowania, ochrony i zapewniania pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami.

- **Artykuł 1 KPON** definiuje niepełnosprawność jako wynikającą z interakcji długotrwałych upośledzeń z barierami środowiskowymi, co podkreśla społeczny model niepełnosprawności, a nie jedynie medyczny deficyt. Oznacza to, że ocena niepełnosprawności powinna wykraczać poza sam medyczny stan zdrowia, koncentrując się na tym, jak środowisko (w tym bariery komunikacyjne) ogranicza uczestnictwo osoby w życiu.
- **Artykuł 3 KPON (Zasady Ogólne)** wskazuje na fundamentalne zasady, takie jak poszanowanie godności, autonomia, niezależność, niedyskryminacja, pełne i efektywne uczestnictwo w społeczeństwie, poszanowanie odmienności oraz dostępność.
Niedostosowanie obecnego systemu orzekania do specyfiki osób głuchych, zwłaszcza w zakresie oceny barier komunikacyjnych, stanowi naruszenie tych zasad, ponieważ uniemożliwia im pełne korzystanie z autonomii i niezależności, a także prowadzi do wykluczenia.
- **Artykuł 5 KPON (Równość i Niedyskryminacja)** wymaga od Państw Stron zakazu jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i zapewnienia racjonalnych usprawnień w celu popierania równości. Praktyka orzekania, która nie uwzględnia w pełni barier komunikacyjnych osób głuchych, może być traktowana jako forma pośredniej dyskryminacji,

ponieważ prowadzi do nierównego traktowania i braku dostępu do świadczeń, które są kluczowe dla faktycznej równości.

Konwencja podkreśla, że równe traktowanie nie zawsze oznacza traktowanie takie samo, lecz uwzględnienie indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych warunków fizycznych, psychicznych czy sensorycznych.

- **Artykuł 21 KPON**

(Wolność Wypowiadania się i Wyrażania Opinii oraz Dostęp do Informacji) wyraźnie wskazuje na konieczność zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do informacji i komunikacji na równych zasadach z innymi, w tym poprzez uznawanie i popieranie korzystania z języków migowych.

Brak uwzględnienia tego w ocenie funkcjonalnej jest sprzeczny z duchem Konwencji, która promuje prawo do swobodnego poszukiwania, uzyskiwania i rozpowszechniania informacji w wybranym formacie, bez dodatkowych kosztów.

Znaczenie Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF) WHO:

Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF) Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jest uznanym międzynarodowym standardem do opisu i pomiaru zdrowia i niepełnosprawności, przyjętym w 2001 roku.

ICF stanowi kompleksowe ramy dla opisywania i organizowania informacji o funkcjonowaniu i niepełnosprawności, zapewniając standardowy język i podstawę koncepcyjną.

Model biopsychospołeczny ICF integruje aspekty medyczne i społeczne, uwzględniając funkcje i struktury ciała, aktywności, uczestnictwo oraz czynniki środowiskowe (zarówno bariery, jak i ułatwienia).

Jest to kluczowe dla kompleksowej oceny potrzeb osób głuchych, wykraczającej poza sam pomiar ubytku słuchu, i pozwala na zrozumienie, jak interakcja między upośledzeniem a środowiskiem wpływa na zdolność do uczestnictwa w życiu.

Analiza obecnych przepisów krajowych w kontekście ich stosowania wobec osób głuchych z symbolem 03-L:

Polski system prawny dysponuje podstawami do kompleksowego wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi ramy dla systemu orzekania i ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określa szczegółowe procedury i kryteria orzekania. Symbol 03-L odnosi się do zaburzeń głosu, mowy i chorób słuchu, w tym głuchoty i trwałych uszkodzeń słuchu.

Nowa Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym wprowadza kluczowe świadczenie, którego przyznawanie jest uzależnione od poziomu potrzeby wsparcia ustalanego przez WZON w skali punktowej.

Ponadto ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się przyznaje osobom doświadczającym trudności komunikacyjnych prawo skorzystania z usług tłumacza języka migowego oraz innych narzędzi wspierających komunikację w kontaktach z organami administracji publicznej.

Mimo istnienia tych przepisów, praktyka orzekania często nie przekłada się na rzetelną ocenę funkcjonalności osób głuchych, szczególnie tych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (03-L). Brak szczegółowych wytycznych dla zespołów orzekających, które uwzględniałyby złożoność barier komunikacyjnych (np. trudności w rozumieniu mowy z ruchu warg, brak dostępu do PJM, trudności w komunikacji pisemnej dla osób, dla których polski jest językiem obcym), prowadzi do niedoszacowania rzeczywistych potrzeb wsparcia.

To z kolei skutkuje tym, że osoby głuche, mimo znaczących ograniczeń funkcjonalnych wynikających z barier komunikacyjnych, nie osiągają wymaganego progu punktowego (70 pkt) dla świadczenia wspierającego, co stanowi barierę w dostępie do niezbędnego wsparcia.

To zjawisko można określić jako "ukrytą niepełnosprawność", gdzie umiarkowany ubytek słuchu w ujęciu medycznym nie odzwierciedla głębokich barier w codziennym funkcjonowaniu.

B. Specyfika Barier Komunikacyjnych Osób Głuchych i Ich Wpływ na Funkcjonowanie

Osoby głuche napotykają na szereg specyficznych barier komunikacyjnych, które znacząco wpływają na każdy aspekt ich życia, często w sposób niewidoczny dla osób słyszących.

Szczegółowa ocena wpływu trudności w komunikowaniu się na codzienne funkcjonowanie:

- **Barieri w komunikacji werbalnej:**

Dla wielu osób głuchych, nawet z umiarkowanym niedosłuchem, rozumienie mowy z ruchu warg jest niezwykle trudne, zwłaszcza w warunkach hałasu, słabego oświetlenia, czy w przypadku mówców z zarostem lub maskami.

Osoby głuche nie mają fizycznych możliwości nauczania się języka mówionego w taki sposób, jak osoby słyszące, czyli poprzez zanurzenie w języku, od rodziny, kolegów, z radia czy telewizji. To ogranicza ich spontaniczne interakcje i zwiększa ryzyko niezrozumienia kluczowych informacji czy instrukcji.

- **Barieri w dostępie do tłumacza języka migowego (PJM):**

Pomimo obowiązywania ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się, dostęp do tłumaczy PJM w instytucjach publicznych, placówkach medycznych i w miejscu pracy jest wciąż niewystarczający lub utrudniony.

To zmusza osoby głuche do polegania na członkach rodziny (co narusza ich prywatność i autonomię) lub do rezygnacji z usług, co prowadzi do wykluczenia.

- **Barieri w komunikacji pisemnej i elektronicznej:**

Dla wielu osób głuchych, zwłaszcza tych, dla których Polski Język Migowy (PJM) jest pierwszym językiem, język polski pisany jest językiem obcym.

Skutkuje to znacznymi trudnościami w zrozumieniu oficjalnych dokumentów, formularzy, umów czy nawet komunikacji e-mailowej, co utrudnia samodzielne załatwianie spraw urzędowych i zawodowych.

- **Barieri w dostępie do informacji:**

Brak napisów, audiodeskrypcji, tłumaczeń na PJM w mediach, komunikatach publicznych (np. alarmowych) i w edukacji prowadzi do wykluczenia informacyjnego.

Osoby głuche nie otrzymują informacji na równi ze słyszącymi, co jest szczególnie niebezpieczne w sytuacjach kryzysowych.

- **Wpływ na niezależność i samodzielność:**

Wszystkie wymienione bariery komunikacyjne drastycznie ograniczają samodzielność osób głuchych w załatwianiu spraw urzędowych, korzystaniu z opieki zdrowotnej, dostępie do edukacji, poszukiwaniu i utrzymaniu zatrudnienia.

Prowadzi to do poczucia izolacji, frustracji i zależności od osób słyszących.

Prezentacja danych i raportów potwierdzających skalę problemu:

Raporty Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) wielokrotnie wskazywały na systemowe bariery komunikacyjne i ich negatywny wpływ na życie osób głuchych w Polsce.

Alarmujący jest fakt, że około 80% osób głuchych i niedosłyszących w Polsce nie pracuje, co jest bezpośrednio związane z barierami komunikacyjnymi i lękiem pracodawców przed zatrudnianiem tych osób. Dane te jasno pokazują, że problem nie jest marginalny, lecz dotyczy tysięcy obywateli, uniemożliwiając im pełną partycypację w życiu społecznym i gospodarczym.

Tabela 1: Przykładowe Bariery Komunikacyjne i Ich Wpływ na Funkcjonowanie Osób Głuchych (Symbol 03-L)

Obszar Funkcjonowania	Rodzaj Bariery Komunikacyjnej	Konkretny Wpływ na Funkcjonowanie (dla 03-L)
Komunikacja Codzienna	Trudności w rozumieniu mowy z ruchu warg w różnych warunkach (hałas, odległość, oświetlenie).	Ograniczenie spontanicznych interakcji, ryzyko niezrozumienia instrukcji, wykluczenie z rozmów grupowych.
Dostęp do Informacji	Brak tłumaczenia na PJM w mediach, komunikatach publicznych, urzędach. Polski język pisany jako język obcy.	Brak dostępu do kluczowych informacji (np. alarmowych), trudności w zrozumieniu dokumentów, niemożność samodzielnego załatwiania spraw.
Życie Zawodowe	Brak tłumaczy PJM w miejscu pracy. Brak zrozumienia specyfiki komunikacji osób głuchych przez pracodawców i współpracowników.	Wysokie bezrobocie, trudności w znalezieniu i utrzymaniu pracy, izolacja zawodowa, ryzyko błędów wynikających z niezrozumienia poleceń.
Edukacja	Dominacja metody oralnej w szkołach. Brak dostosowań językowych i komunikacyjnych.	Opóźniony rozwój mowy, trudności w nauce języka polskiego pisanego, niemożność pełnego uczestnictwa w procesie edukacyjnym.
Opieka Zdrowotna	Brak tłumaczy PJM w placówkach medycznych. Brak przeszkolenia personelu w komunikacji z osobami głuchymi.	Trudności w zebraniu wywiadu medycznego, ryzyko błędnej diagnozy, stres pacjenta, niemożność wyrażenia potrzeb i obaw.
Kontakty Społeczne	Brak znajomości PJM w społeczeństwie. Brak dostępnych wydarzeń kulturalnych i społecznych z tłumaczeniem.	Izolacja społeczna, ograniczone możliwości nawiązywania relacji, poczucie wykluczenia.

Niezależność i Samodzielność	Konieczność polegania na osobach słyszących (rodzina, znajomi) w codziennych sprawach.	Ograniczenie autonomii, poczucie zależności, utrudnione samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie.
-------------------------------------	--	--

C. Proponowane Kierunki Opracowania Nowych Wytucznych

W świetle przedstawionych wyzwań i zobowiązań prawnych, niezbędne jest pilne opracowanie i wdrożenie nowych, kompleksowych wytucznych dla wojewódzkich i powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności. Proponowane kierunki zmian to:

1. Opracowanie i Wdrożenie Skali Poziomu Potrzeb Wsparcia dla Osób Głuchych:

Nowa skala powinna być oparta na modelu ICF WHO i skupiać się na ocenie rzeczywistych barier komunikacyjnych oraz ich wpływu na aktywności i uczestnictwo w życiu społecznym.

Powinna ona precyzyjnie uwzględniać:

- Zdolność do rozumienia mowy w różnych warunkach akustycznych i wizualnych, w tym z ruchu warg, z aparatem słuchowym lub implantem.
- Potrzebę i faktyczne korzystanie z tłumacza PJM w kluczowych sferach życia, takich jak urzędy, praca, opieka medyczna, edukacja.
- Umiejętność efektywnej komunikacji pisemnej i elektronicznej w języku polskim, z uwzględnieniem faktu, że dla wielu osób głuchych PJM jest językiem pierwszym, a polski pisany językiem obcym.
- Trudności w dostępie do informacji dźwiękowych (np. sygnały alarmowe, komunikaty publiczne) i wizualnych (brak napisów, audiodeskrypcji).
- Wpływ barier komunikacyjnych na niezależność w życiu codziennym, np. samodzielne poruszanie się w przestrzeni publicznej, załatwianie spraw, korzystanie z usług. Skala ta powinna być dostosowana do różnych poziomów umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (03-L), aby świadczenie wspierające było adekwatne do indywidualnych trudności, a nie tylko do poziomu ubytku słuchu w decybelach.

Taka funkcjonalna ocena jest kluczowa, aby "umiarkowany" stopień medyczny nie maskował głębokich barier w funkcjonowaniu.

Tabela 2: Porównanie Obecnych i Proponowanych Kryteriów Oceny Funkcjonalności dla Osób Głuchych (Symbol 03-L)

Kryterium Oceny	Obecne Podejście (domniemane/często stosowane)	Proponowane Podejście (zgodne z KPON/ICF)
Podstawa oceny	Głównie audiogram, stopień ubytku słuchu w dB (np. 41-70 dB dla umiarkowanego).	Kompleksowa ocena funkcjonalna, uwzględniająca wpływ barier komunikacyjnych na codzienne życie.

Ocena komunikacji	Ograniczona do zdolności słyszenia mowy (z/bez aparatu).	Szczegółowa ocena: rozumienie mowy z ruchu warg, potrzeba i dostęp do PJM, komunikacja pisemna, korzystanie z technologii wspomagających.
Dostęp do informacji	Niewystarczająco uwzględniany.	Ocena trudności w dostępie do informacji w różnych formatach (audio, wizualne, pisemne), w tym w mediach i urzędach.
Niezależność	Ocena zdolności do samodzielnego funkcjonowania bez szczegółowego uwzględnienia barier komunikacyjnych.	Ocena, w jakim stopniu bariery komunikacyjne ograniczają niezależność w pracy, edukacji, życiu społecznym i rodzinnym.
Wsparcie	Skupienie na aparacie słuchowym/implantach.	Ocena potrzebnych form wsparcia w komunikacji (tłumacz PJM, technologie, wsparcie środowiskowe) i ich dostępności.
Długość orzeczenia	Często na czas określony, wymagający przedłużania.	Dążenie do orzekania na stałe dla trwałych uszkodzeń i barier, redukując obciążenie administracyjne.
Szkolenie zespołów	Ogólne, niewystarczające w zakresie specyfiki głuchoty.	Specjalistyczne szkolenia z surdopedagogiki, kultury Głuchych, PJM i stosowania nowej skali funkcjonalnej.

2. Intensywne Szkolenia dla Członków Zespołów Orzekających:

Konieczne jest przeprowadzenie kompleksowych, obowiązkowych szkoleń dla wszystkich członków wojewódzkich i powiatowych zespołów orzekających (lekarzy, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych). Szkolenia te powinny obejmować specyfikę niepełnosprawności słuchowej, w tym różnice między niedosłuchem a głuchotą, oraz ich wpływ na rozwój i funkcjonowanie. Kluczowe jest również zapoznanie z kulturą Głuchych i Polskim Językiem Migowym (PJM) jako pełnowartościowym językiem.

Szkolenia powinny koncentrować się na praktycznych aspektach stosowania nowej skali oceny funkcjonalności, z uwzględnieniem metod oceny barier komunikacyjnych, oraz na praktycznych przykładach oceny funkcjonalności i określania poziomu potrzeb wsparcia w różnych sytuacjach życiowych.

Aby zapewnić rzetelne i praktyczne podejście, szkolenia powinny być prowadzone przez doświadczonych specjalistów z zakresu surdopedagogiki, lingwistyki PJM oraz przedstawicieli organizacji osób głuchych. Skuteczność nowych wytycznych jest bowiem bezpośrednio zależna od wiedzy i umiejętności osób je stosujących.

3. Ułatwienie Dostępu do Świadczenia Wspierającego:

Należy opracować precyzyjne wytyczne, które jasno określą, że umiarkowany stopień niepełnosprawności (O3-L) w połączeniu ze znacznymi barierami w komunikowaniu się (ocenionymi nową skalą funkcjonalną) kwalifikuje do świadczenia wspierającego.

W celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego i zapewnienia szybszego dostępu do wsparcia, należy rozważyć możliwość automatycznego przyznawania świadczenia po spełnieniu określonych kryteriów dotyczących barier komunikacyjnych, np. poprzez automatyczne przekazywanie danych z WZON do ZUS po uprawnieniu się decyzji o poziomie potrzeby wsparcia.

Wysokość świadczenia powinna być ustalana w sposób adekwatny do stopnia niepełnosprawności funkcjonalnej i wynikających z niej potrzeb, w tym kosztów związanych z barierami komunikacyjnymi (np. dostęp do tłumaczy, specjalistycznych technologii).

Świadczenie wspierające, jeśli będzie adekwatnie przyznawane, może stać się kluczowym narzędziem dla osób głuchych, umożliwiając im pokonywanie barier i pełniejsze korzystanie z praw wynikających z KPON, w tym prawa do niezależnego życia i pełnego uczestnictwa w społeczeństwie.

4. Orzekanie o Niepełnosprawności na Stałe:

Dla osób z trwałym uszkodzeniem słuchu i znacznymi, utrwalonymi barierami w komunikacji, należy dążyć do wydawania orzeczeń o niepełnosprawności na stałe.

Obecna praktyka orzekania na czas określony, nawet w przypadku trwale występujących schorzeń, generuje niepotrzebne obciążenie administracyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, a także dla samych zespołów orzekających.

Wymóg regularnego odnawiania orzeczeń dla niezmiennych stanów zdrowia jest sprzeczny z zasadą poszanowania godności i autonomii osób z niepełnosprawnościami, prowadząc do niepotrzebnego stresu i niepewności. Stałe orzeczenie zapewniłoby stabilizację i bezpieczeństwo, pozwalając osobom głuchym koncentrować się na aktywnym życiu, a nie na biurokracji.

5. Uproszczenie Procedur Administracyjnych:

Należy wprowadzić i promować możliwości składania wniosków o świadczenie wspierające drogą elektroniczną (np. przez Platformę Usług Elektronicznych ZUS, portal Emp@tia, bankowość elektroniczną), co jest już częściowo dostępne, ale wymaga dalszych usprawnień i promocji, szczególnie wśród społeczności głuchych. Minimalizacja wymaganych formalności i dokumentacji, z wykorzystaniem danych dostępnych w systemach elektronicznych (takich jak Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzeczeń o Niepełnosprawności – EKSMOoN), przyczyni się do usprawnienia procesu i zmniejszenia obciążeń.

6. Współpraca z Organizacjami Pozarządowymi:

Aktywne włączenie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób głuchych, które posiadają bogate doświadczenie w aktywizacji zawodowej i społecznej osób głuchych, jest kluczowe w procesie opracowywania, wdrażania i monitorowania nowych wytycznych.

Współpraca ta zapewni, że wytyczne będą rzetelne, praktyczne i adekwatne do rzeczywistych potrzeb i doświadczeń osób głuchych, a także przyczyni się do budowania zaufania i skuteczności wdrażanych rozwiązań.

7. Wypracowanie Jednolitej Interpretacji Przepisów:

Należy opracować szczegółowe wytyczne dotyczące jednolitej interpretacji przepisów prawnych w kontekście orzekania o niepełnosprawności osób głuchych, ze szczególnym uwzględnieniem oceny funkcjonalnej barier komunikacyjnych.

Zapewnienie spójności i jednolitości w stosowaniu tych zasad i kryteriów przez wszystkie wojewódzkie i powiatowe zespoły orzekające jest niezbędne, aby uniknąć arbitralności i nierównego traktowania osób głuchych w różnych regionach kraju.

Podsumowanie

Proponowane zmiany w systemie orzekania o niepełnosprawności, obejmujące wprowadzenie nowej skali funkcjonalnej, intensywne szkolenia dla zespołów orzekających, uproszczenie procedur, dążenie do stałych orzeczeń oraz ścisłą współpracę z organizacjami pozarządowymi, są niezbędne do zapewnienia, że system ten w pełni odzwierciedla ducha i literę Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia.

Postulaty te są wyrazem dążenia do sprawiedliwości społecznej i poszanowania praw człowieka każdej osoby, niezależnie od jej niepełnosprawności.

Wprowadzenie tych zmian przyniesie szereg wymiernych korzyści:

- **Ułatwienie dostępu do świadczenia wspierającego dla osób głuchych:**

Zapewnienie, że osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (03-L), doświadczające znaczących barier komunikacyjnych, będą mogły uzyskać świadczenie adekwatne do ich rzeczywistych potrzeb, co pozwoli im na pokrycie kosztów związanych z pokonywaniem tych barier.

- **Zmniejszenie obciążenia administracyjnego:**

Eliminacja potrzeby corocznego przedłużania orzeczeń dla osób z trwałym uszkodzeniem słuchu odciąży zarówno osoby niepełnosprawne, jak i administrację, pozwalając na efektywniejsze wykorzystanie zasobów.

- **Zwiększenie poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa finansowego:**

Długoterminowe wsparcie pozwoli osobom głuchym na lepsze planowanie życia i inwestowanie w rozwój osobisty i zawodowy.

- **Poprawa jakości życia osób głuchych:**

Dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb komunikacyjnych przyczyni się do większej niezależności, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

- **Pełniejsza integracja społeczna i zawodowa:**

Zmniejszenie barier komunikacyjnych przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia osób głuchych i ich pełniejszego włączenia w społeczeństwo, co jest kluczowe dla ich godnego życia.

- **Wzmocnienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej:**

Działania te potwierdzą zaangażowanie Polski w realizację zobowiązań wynikających z KPON, umacniając jej wizerunek jako kraju dbającego o prawa wszystkich swoich obywateli.

Reasumując, uprzejmie prosimy Panią Ministrę Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Pana Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych o pilne podjęcie działań w celu opracowania i wdrożenia nowych wytycznych.

Kluczowe jest niezwłoczne powołanie interdyscyplinarnego zespołu roboczego, w skład którego wejdą przedstawiciele Ministerstwa, Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, eksperci z zakresu surdopedagogiki, medycyny, prawa, a także reprezentanci organizacji pozarządowych działających na rzecz osób Głuchych.

Tylko kompleksowe podejście oparte na współpracy pozwoli na skuteczne rozwiązanie problemów, z którymi zmaga się społeczność głuchych w Polsce.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektodawca oświadcza, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Uprzejmie prosimy o pozytywne rozpatrzenie nin. petycji.

Z wyrazami szacunku,